

॥ १ ॥ सत्यादीनां पदानां त्रयोदशानां अर्थान्वयाचष्टे सत्यं नामेत्यादिना ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ अक्षमाया विषयेतथाक्षमाया इति दृष्टान्तार्थः ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ असूयापरगुणेषु दोषदर्शनं तद्वन्नितिक्षाया असंभवा
 न्नितिक्षाव्याख्यानेनैव तद्व्याख्यानं सिद्धमिति न सा पृथगुक्ता तद्व्याख्यानश्लोको लुप्त इति वा तां व्याख्यायत्यागं व्याख्याति त्याग इति सूत्रश्लोके त्यागो ध्यानमित्यागानुसंधानाख्यः पदद्वयोपात्त एकः पदार्थः
 त्यागो ध्यानमथार्यत्वं धृतिश्च सततं दया ॥ अहिंसा चैव राजर्जेन्द्रसत्याकाराख्योदश ॥ ९ ॥ सत्यं नामाव्ययं नित्यमविकारितयैव च ॥ सर्वधर्मा विरुद्धेन योगेनै
 तदवाप्यते ॥ १० ॥ आत्मनीष्टे तथा निष्ठे रिपौ च समता तथा ॥ इच्छा द्वेष क्षयं प्राप्य कामक्रोधक्षयं तथा ॥ ११ ॥ दमो नान्यस्य हानित्यंगं भार्यैर्धैर्यमेव च ॥ अ
 भयं रोगशमनं ज्ञानेनैतदवाप्यते ॥ १२ ॥ अमात्सर्यं बुधाः प्राहुर्दाने धर्मे च संयमः ॥ अवस्थितेन नित्यं च सत्येनामत्सरी भवेत् ॥ १३ ॥ अक्षमायाः क्षमायाश्च
 प्रियाणीहाप्रियाणि च ॥ क्षमते संमतः साधुः साध्वान्नोति च सत्यवाक् ॥ १४ ॥ कल्याणं कुरुते बाढं धोमान् ग्लायते क्वचित् ॥ प्रशांतवाङ्मनानित्यं हीस्तु धर्मा
 दवाप्यते ॥ १५ ॥ धर्मार्थहेतोः क्षमते तितिक्षाक्षांतिरुच्यते ॥ लोकसंग्रहणार्थं वैसातुर्धैर्येण लभ्यते ॥ १६ ॥ त्यागः स्नेहस्य यत्यागो विषयाणां तथैव च ॥ रागद्वे
 षप्रहीणस्य त्यागो भवति नान्यथा ॥ १७ ॥ आर्यतानामभूतानां यः करोति प्रयत्नतः ॥ शुभं कर्म निराकारो वीतरागस्तथैव च ॥ १८ ॥ धृतिर्नाम सुखेदुःखे यथा
 नाम्नोति विक्रियां ॥ तां भजेत सदा प्राज्ञो य इच्छेद्भूतिमात्मनः ॥ १९ ॥ सर्वथा क्षमिणा भाव्यं तथा सत्यपरेण च ॥ वीतहर्षभयक्रोधो धृतिमाप्नोति पण्डितः
 ॥ २० ॥ अद्रोहः सर्वभूतेषु कर्मणामनसागिरा ॥ अनुग्रहश्च दानं च सतांधर्मः सनातनः ॥ २१ ॥ एते त्रयोदशांकाराः पृथक् सत्यैकलक्षणाः ॥ भजंते सत्यमेव ह
 बृंहयंते च भारत ॥ २२ ॥ नांतः शक्यो गुणानां च वक्तुं सत्यस्य पार्थिव ॥ अतः सत्यं प्रशंसंति विप्राः सपितृदेवताः ॥ २३ ॥ नास्ति सत्यात्परो धर्मो नानृतात्पातकं
 परं ॥ श्रुतिर्हि सत्यं धर्मस्य तस्मात्सत्यं न लोपयेत् ॥ २४ ॥ उपैति सत्यादानं हितया यज्ञाः सदा क्षिणाः ॥ त्रेताभिहोत्रं वेदाश्च ये चान्ये धर्मनिश्चयाः ॥ २५ ॥ अश्वमे
 धसहस्रं च सत्यं च तुलया धृतं ॥ अश्वमेधसहस्राद्धि सत्यमेव विशिष्यते ॥ २६ ॥ इति श्रीम. शांति. ० आप. ० सत्यप्रशंसायां द्विषष्ट्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६२ ॥
 युधिष्ठिर उवाच यतः प्रभवति क्रोधः कामो वा भरतर्षभ ॥ शोकमोहौ विधिं सा च परा सुखं च तद्वद ॥ १ ॥ लोभो मात्सर्यमीर्ष्या च कुत्सा सूया कृपा भयं ॥ एतत्सर्वं
 महाप्राज्ञयाथातथ्येन मे वद ॥ २ ॥ भीष्म उवाच त्रयोदशैते विबलाः शत्रवः प्राणिनां स्मृताः ॥ उपासंते महाराज समं तात्पुरुषानिह ॥ ३ ॥ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ सर्वथे

तिश्लोके धृतिशब्देनोद्देशकमप्राप्तादयायासा ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ इति शां. ० नै. ० भा. ० द्विषष्ट्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६२ ॥ यतः अज्ञानात् ॥ १ ॥ कृपा भयमित्यं स्तास्त्रयोदश ॥ २ ॥ ३ ॥